

Rechtskundig Weekblad

Verschijnt elken Zondag

Vereeniging zonder winstgevend doel

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller

Mr RENÉ VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaf betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

AANNEMING VAN BOUWWERK. — OVER DE OPLEVERING DER WERKEN.

De oplevering (of receptie) der werken is de goedkeuring na onderzoek, van het voorwerp der aanneming, tot dewelke de bouwheer of zijn aangestelde overgaat, na voltooiing der werken.

Meestal geschieden onderzoek en feitelijke oplevering door het ambt van den bouwmeester, die een proces-verbaal van oplevering opmaakt.

Nochtans — doch voor zooveel men het stelsel der opdrachtgeving niet bijtreedt, — zal de bouwmeester, in het onderzoek en in de oplevering, den bouwheer zelf niet verbinden, buiten uitdrukkelijke opdrachtgeving in het lastenboek ingelascht of bij afzonderlijke akte vastgesteld. De bouwmeester, buiten laatste geval, komt in de oplevering slechts tusschen als *raadgevend adviseur* (1).

Hier dient tezelvertijd opgemerkt dat het proces-verbaal van oplevering, door den bouwmeester opgemaakt en geteekend, den aannemer, waarvan hij de opdrachthebber is, ook niet kan verplichten (2).

Hieruit volgt dat bouwmeester en aannemer wijs zullen handelen door te eischen dat de bouwheer tegenwoordig weze bij het onderzoek en de oplevering der werken en door hem het proces-verbaal te doen onderteekenen, wanneer hij daartoe geen uitdrukkelijke opdracht aan den bouwmeester heeft gegeven.

De oplevering of receptie der werken is de goedkeuring of aanvaarding der werken en maakt dus een belangrijk deel uit van het aannemingscontract.

Door de oplevering gaat het risico van den aannemer naar den bouwheer over, en tevens, begint van af dezen datum de termijn van tienjarigen waarborg van art. 1792 en 2270 B.W. te lopen, zoowel wat betreft de verborgen, als de zichtbare gebreken, die het bestaan of de sterkte van het gebouw in gevaar brengen.

I. DE STILZWIJGENDE OVERNAME. - BEPALING. - GEVALLEN VAN STILZWIJGENDE OVERNAME.

De overname is stilzwijgend, telkens uit de feiten zelve, en op noodzakelijke wijze, de goedkeuring van het voorwerp der aanneming van wege den bouwheer blijkt. De aanvaarding of goedkeuring wordt op stilzwijgende wijze vermoed, en vloeit voort uit zekere omstandigheden en handelingen van wege den bouwheer, door Rechtsleer en Rechtspraak als dusdanig aangenomen.

Vermelden wij volgende feiten die de goedkeuring van wege den bouwheer doen veronderstellen en de stilzwijgende overname of receptie beduiden :

a) *De inbezitneming van het gebouw of van de werken door den eigenaar, zonder uitdrukkelijk voorbehoud.*

Dergelijke inbezitneming, doet opneming en goedkeuring der werken vermoeden (3).

Dit feit doet de termijn van 10 jaar aanvangen, en elken eisch omtrent gewone zichtbare gebreken onontvankelijk verklaren.

« La prise de possession sans réserve ni protesta-

tion d'une maison créé au fit de l'entrepreneur une fin de non recevoir contre toute réclamation pour des vices dont le propriétaire pouvait se rendre compte avant l'agrégation » (4).

« Jugé que le délai court, non à partir de la réception définitive, mais à partir de la prise de possession des travaux (5)... du jour où le culte a été célébré pour la première fois dans l'église... (6) etc....

b) *De verhuring van het gebouw door den eigenaar zonder uitdrukkelijk voorbehoud en de inbezitting door huurders* (7).

c) *De overgave der sleutels van het gebouw.*

d) *De volledige uitbetaling der werken, na onderzoek, zonder voorbehoud noch protest* (8). De gedeeltelijke betaling — gedurende de werken — van voorschotten, beduidt in principe, noch overname noch aanvaarding der werken, op dit oogenblik uitgevoerd (9).

e) *De benutting of gebruikmaking der werken, — in 't algemeen, zonder voorbehoud; het verrichten van nieuwe werken op voorafgaande werken, of alle ander gebruik, dat noodzakelijkerwijze een inbezitting doet vermoeden, zoo b.v. het plaatsen van balken op metselwerk kan overname van het metselwerk doen vermoeden* (10); schilderwerk tot het behoud van het houtwerk uitgevoerd, is daartoe echter ontoereikend.

f) *En in 't algemeen alle andere omstandigheden, waaruit de goedkeuring en de verzaking aan alle klacht wegens gewone zichtbare gebreken voortvloeien.*

In al deze gevallen, begint van af deze verschillende tijdstippen de termijn der tienjarige verantwoordelijkheid te loopen.

Een uitdrukkelijk en klaar voorbehoud van wege den eigenaar wordt vereischt om zijn rechten, wegens gewone zichtbare gebreken te behouden en de stilzwijgende overname te stuiten.

II. DE UITDRUKKELIJKE OPLEVERING. - BEPALING. - DE VOORLOOPIGE EN BEPAALDE OPLEVERING.

De oplevering is uitdrukkelijk, wanneer zij feitelijk geschiedt, na onderzoek der werken, en er een proces-verbaal van opgemaakt wordt.

Er bestaan twee soorten uitdrukkelijke oplevering, meestal in alle lastenboeken voorzien, namelijk

a) de voorloopige oplevering, en

b) de bepaalde of definitieve oplevering.

a) *De voorloopige oplevering. - Doel. - Uitwerksels.*

Deze oplevering heeft voor doel zich te verzekeren of de aannemer al de voorwaarden van het lastenboek, de plannen, het bestek en de regels der kunst stipt nageleefd heeft, en den bouwheer toe te laten, vooraleer op definitieve wijze de werken

goed te keuren, alle gebeurlijke gebreken, die zich zouden vertoonen, te doen herstellen.

Het is moeilijk, en zelfs onmogelijk alle gebreken, fouten en tekortkomingen te bespeuren, onmiddellijk na de voltooiing der werken. Zekere gebreken vertoonen zich slechts na enkelen tijd. Ten einde dergelijke gebreken, vóór de definitieve goedkeuring te doen herstellen, doet de bouwheer, gewoonlijk eerst tot een voorloopige oplevering of voorloopig onderzoek overgaan.

Dit onderzoek beduidt nog geen goedkeuring, noch aanvaarding der werken van wege den eigenaar, maar doet slechts den termijn van waarborg of proef aanvangen tot aan de eindelijke oplevering.

De bouwmeester of de eigenaar, die, tot de voorloopige oplevering overgaat, zal alle zichtbare gebreken doen opmerken en herstellen en de onvolmaaktheden of mismaaksels aanduiden. Gedurende den termijn van proef, — t.t.z. van af de voorloopige opneming tot aan de definitieve oplevering — kunnen er nieuwe gebreken te voorschijn komen, die een vraag tot herstel van wege den eigenaar rechtvaardigen. Eens de eindelijke oplevering voltrokken, bezit de eigenaar geen verhaal meer, wegens gewone zichtbare gebreken.

De voorloopige oplevering mag plaats grijpen, zoodra de werken voltooid zijn. — Vóór de voltooiing van alle voorziene werken, kunnen partijen zich tegen alle voorloopige oplevering verzetten.

Men meent soms, dat beide opleveringen slechts een trapsgewijze goedkeuring en aanvaarding beduiden; juridisch gesproken, geldt de bepaalde oplevering alleen voor goedkeuring, terwijl de voorloopige oplevering eigenlijk nog geen goedkeuring is.

Uit deze beschouwingen spruit dat, ondanks de voorloopige oplevering, de eigenaar nadien nog, alle andere zichtbare gebreken mag doen opmerken en herstellen, vooraleer tot de definitieve receptie over te gaan. De eigenaar, die b.v. bestatigt, verschillende maanden na de voorloopige oplevering, dat deuren gekrompen zijn, en niet goed sluiten, of dat de vensters onbehoorlijk gemastikeerd werden, enz., is gerechtigd de herstelling te eischen, vóór de bepaalde oplevering. De zichtbare gebreken, zijn dus niet gedekt door de voorloopige receptie; het is overigens het doel ook, dezer oplevering, die slechts «voorloopig» is, de voldoende tijdsruimte te laten verlopen, om gebreken te voorschijn te laten komen, die zich niet onmiddellijk vertoonen.

De zienswijze, volgens dewelke de voorloopige oplevering allen eisch betreffende de uitvoering van nieuwe werken, andere dan onderhoudswerken (b.v. herstellingswerken) onontvankelijk zou maken, is onaanneembaar (11).

De eigenaar, — wij hoeven het niet te herhalen,

— die *zonder uitdrukkelijk voorbehoud* bezit neemt der bouwwerken, vóór de bepaalde oplevering, is niet meer gerechtigd over gewone zichtbare gebreken te klagen — omdat hij, door zijn inbezitneming zonder voorbehoud, de werken op stilzwijgende wijze definitief goedgekeurd en aanvaard heeft.

De voorloopige oplevering heeft volgende bijzonderste uitwerksels :

Ten eerste dat, wanneer de werken voltooid zijn, buiten tegenstrijdige overeenkomst, *alle risico op den bouwheer neerkomt*, daar het gebouw of het werk in het vermogen of patrimonium van den bouwheer overgegaan is. Hoewel er, eigenlijk nog geen goedkeuring noch aanvaarding gegeven werd, is de aflevering van het werk geschied. De oplevering — aldus lost men de moeilijkheid op — is voor herroeping vatbaar, en aan een ontbindende voorwaarde onderworpen. De bepaalde oplevering zal doen vaststellen dat deze ontbindende voorwaarde zich niet verwezenlijkt heeft.

Toeval of overmacht is dus ten laste van den bouwheer, van af de voorloopige oplevering, daar er aflevering geschied is.

Ten tweede : de voorloopige oplevering heeft nog voor uitwerksel, buiten tegenstrijdige overeenkomst, *de onderhoudswerken ten laste te leggen van den bouwheer*, voor zooveel zij door de schuld of de nalatigheid van den aannemer, niet veroorzaakt zijn. De reden hiervan is ook dat de werken, in het vermogen van den bouwheer overgegaan zijn, van af de voorloopige oplevering.

Ten derde, *de voorloopige oplevering doet de termijn van 10 jaar, voor de verantwoordelijkheid van artikels 1792 en 2270 B.W. aanvangen*.

« Jugé que lorsqu'il y a une réception provisoire, suivie de réception définitive, le délai de 10 ans court à partir de la première » (12).

't Is immers van af de voorloopige oplevering, dat de werken voleindigd en aan den eigenaar afgeleverd zijn.

SAMENVATTING :

a) *In geval van stilzwijgende oplevering*, begint de termijn van tien jaar te loopen, van af de feiten, uit dewelke de goedkeuring voortvloeit, b.v. de inbezitneming zonder voorbehoud (13).

b) *In geval van uitdrukkelijke oplevering*, integendeel, van af de *voorloopige oplevering*, indien er tot een voorloopige en een bepaalde oplevering overgegaan werd, en — volgens Duvergier — indien er tot geen voorloopige receptie overgegaan werd, van af de *voleinding der werken*, door een schriftelijk bewijs van wege den eigenaar vastgesteld, zoo er een lange tijdruimte tusschen de voleinding der werken en de oplevering verlopen is (14).

c) *Indien er noch uitdrukkelijke noch stilzwijgende oplevering door inbezitneming geschiedde* : van af de regeling van den staat der kosten, door bouwmeester of zijn aangestelde, aan den aannemer uitbetaald, hetgeen een soort stilzwijgende opneming uitmaakt.

b) De bepaalde opneming. - Uitwerksels.

De bepaalde opneming verplicht den eigenaar tot uitbetaling van het saldo van den aannemingsprijs, borgsom inbegrepen, en ontlast den aannemer en den bouwmeester van alle verantwoordelijkheid wegens *gewone zichtbare gebreken* (15). De tienjarige verantwoordelijkheid is van toepassing — zelfs wat betreft zichtbare gebreken, telkens deze van aard zijn de sterkte of het bestaan der werken in gevaar te brengen, — en dit, al had de eigenaar er kennis van genomen, of deze werken bevolen (om reden van openbare veiligheid) (16).

« Jugé que l'architecte ne peut être recherché par le propriétaire à raison d'un défaut absolument visible et n'intéressant en rien la solidité et la bonne exécution de l'ouvrage (dans l'espèce une rampe d'escalier un peu trop basse) lorsque la réception des travaux a au lieu sans aucune observation (17).

Onvoldoende verluchting, onder plankenvloer, in strijd met eene uitdrukkelijke bepaling in de overeenkomst, is een zichtbaar gebrek, dat door den eigenaar of den bouwmeester dient opgemerkt en door den aannemer dient hersteld, vóór de bepaalde receptie, zooniet kan de aannemer er niet meer aansprakelijk voor gesteld worden (18).

Ten slotte dient gezegd, dat er zelfs tot de bepaalde oplevering der werken kan overgegaan worden, met voorbehoud voor bepaalde punten van het bestek, aan den aannemer opgegeven. Deze laatste zal dan natuurlijk verplicht zijn tot herstel der voorbehouden gedeelten. *Uitdrukkelijk* voorbehoud wordt nochtans in dit geval vereischt.

III. DE INVERTOEFSTELLING.

Het gebeurt dat de eigenaar, om de een of andere reden, in gebreke blijft hetzij tot de voorloopige, hetzij tot de bepaalde oplevering der werken over te gaan.

Wat zal er moeten gedaan worden, indien er niet tot de voorloopige of tot de bepaalde oplevering overgegaan wordt ?

Om een einde te stellen aan de onzekerheid, waarin noch aannemer, noch bouwmeester verplicht zijn te vertoeven, zal de een of de andere den eigenaar per exploit van deurwaardersambt, aanmanen om op een door hem vast te stellen dag en uur, tot de oplevering over te gaan. Blijft de eigenaar weigeren, de oplevering te laten geschieden, dan zal er hem een exploit van invertoefstelling of inmorastelling beteekend worden, waarin deze weigering vastge-

steld wordt. Deze akte van inmorastelling, als zij zonder gevolg blijft, geldt als oplevering en heeft dezelfde uitwerksels als de eigenlijke oplevering, wat risico, eischbaarheid van het saldo van den aannemingsprijs betreft, enz. De termijn van tien jaar begint ook te loopen van af deze akte van invertoefstelling.

Het geldt hier dus een allernoodzakelijkste maatregel, waartoe dient overgegaan, bij willekeurige weigering van wege den eigenaar.

Voegen wij hieraan toe dat in geval van zichtbare gebreken, bij de voorloopige receptie bevestigd, de eindelijke oplevering niet kan geschieden op stilzwijgende wijze — b.v. door een zeker tijdsverloop — bij gebrek aan invertoefstelling van wege den eigenaar om de vastgestelde gebreken te herstellen: de aannemer is verplicht na herstel dezer gebreken, den eigenaar nog tot de bepaalde receptie te dwingen, of hem in mora te stellen.

André RODENBACH,
pleitbez., Gent.

(1) Zie Delvaux Entrepr. Trav. n° 142 Cass. fr. (civ.) 3-11-1926 (D. P. 1927, I, 77)

(2) Fremy Ligneville et Perriquet t. I n° 21.

(3) Onder andere rechtspraak: Civ. Seine 30-1-1922

(Gaz. Palais 1922 I 437); Trib. Comm. Gand 1-7-1891 (P. P. 1891/1576); Trib. comm. Brux. 2-2-1895 (Rev. Prat. Drt. Comm. 1895, 84); Gand 12-8-1864 (Pas. 1865 II 35).

(4) Anvers 5-7-1900 (B. J. 1900/1215); Bruges 30-7-1902 (Pas. 1903 III 209).

(5) Conseil d'Etat 19-12-1890 (Le Droit 6-1-1891)

31-5-1895 (Le Droit 14-12-1895).

(6) Conseil d'Etat 31-5-1895 (Rec. Jur. propr. et bât. 1895 p. 168).

(7) Brux. 5-8-1879 (B. Jud. 1880, 213).

(8) Trib. comm. Anvers 13-2-1902 (P. P. 1902-1320); Trib. comm. Anvers 3-5-1902 (3-5-1902 (P. P. 1902-1402).

(9) Liège 8-5-1841 (Pas. 1841 II 278).

(10) Trib. Brux. 18-5-1895 (Pas. 1895 III, 234).

(11) Zie Trib. civ. Brux. 19-2-1896 (D. P. 1896 n° 993).

(12) Cons. d'Etat 19-5-1893 (D. P. 1854, 3, 52). Wel vindt men in de rechtspraak tegenovergestelde beslissingen: Appel Brux. 3e ch. 28-6-1920).

(13) Cons. d'Etat 19-12-1890 (Le Droit 6-1-1891).

(14) Zie Delvaux Entrepr. Trav. n° 160-161 en tegenstrijdige uitspraak aangehaald.

(15) Comm. Brux. 11-2-1913 (P. P. 1913-1239); Gand 12-8-1864 (Pas. 1865 II 35); Trib. civ. Anvers 5-7-1900 (P. P. 1900-1370); Trib. Comm. Gand 17-4-1909, (Jur. Comm. fl. 1909, p. 314).

(16) Appel Paris 5-3-1863 (Sir. 1864 II 219); Appel Bordeaux 21-4-1864 (Sir. 1864 II 219); Appel Paris 24-2-1868 (D. P. 1868 II 160).

(17) Appel Montpellier 22-7-1901 (D. P. 1903 V. 460).

(18) Comm. Brux. 10-1-1913 (Jur. Comm. Brux. 1913, p. 185).

RECHTSPRAAK

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

6de Kamer. — 8 December 1934.

Voorzitter : M. Convent.

Raadsheeren : MM. Van Damme en Fontaine.

Adv.-Gen. : M. Leperre.

TESTAMENT. — OLOGRAPHISCH. — MATERIELE HULP BIJ SCHRIJVEN. — VERMEENDE MOREELE ONMOGELIJKHEID. — NIET AFDOEND. — GELDIGHED. — REGEL TOEGEVOEGD.

Het is zonder belang te onderzoeken of de hand van den erflater bij het schrijven van een olographisch testament werd geleid door een vreemde hand, indien niet wordt beweerd dat deze derde persoon misbruik zou hebben gemaakt van het vertrouwen van den erflater, zoodat hij zich niet zou hebben bepaald tot het leenen van een zuiver materiele hulp, en indien niets doet vermoeden dat dezen derde, dank zij den hoogen ouderdom, de zwakheid of de blindheid van den erflater dezen iets zou hebben doen schrijven dat hij niet begreep of dat niet strookte met zijnen wil.

Het toevoegen van een tusschenregel en van een paar woorden in een testament, ongetwijfeld gedaan door deze zelfde hand en terzelfder tijd als het testament, drukken enkel een bijgevoegde gedachte uit. Het testament blijft geldig.

Nicasi t/ Lys.

Aangezien beroepers beweren dat het onderhandsch testament waarvan de uitvoering wordt gevraagd ongeldig is, daar het volgens hen niet eigenhandig door de erflaterster werd geschreven;

Dat het beroep o.m. steunt op de moreele onmogelijkheid der testamentaire beschikkingen;

Aangezien evenwel geenerlei gegevens worden voorgebracht, waaruit de beweerdde onmogelijkheid zou kunnen afgeleid worden, dat veeleer de beschikkingen die de decujus achtereenvolgens heeft genomen, namelijk in 1891, in 1914 en eindelijk in 1929, van aard zijn om met den eersten rechter te besluiten tot het toenemen van de genegenheid die trouwens op zich zelf beschouwd, bezwaarlijk als een onnatuurlijk verschijnsel kan worden aanzien en waaraan zij des te geruster kon toegeven dat de beschikkingen in het questieuse testament vervat geenszins haar echtgenoot in het gebrek brachten;

Aangezien overigens de fotografische reproducties aan het Hof overgelegd der testamenten van 29 Juli 1914, en van 1929, wel uitgevoerd zijn en er allermint aanleiding bestaat om aan te nemen dat dezelve niet duidelijk en nauwkeurig de bijzonderheden van de origineele zouden weergeven;

Dat de vergelijking van het testament in kwestie met dat van 29sten Juli 1914, waaromtrent niet wordt betwist dat het door de decujus werd gemaakt aantoonst dat beiden van dezelfde hand zijn en dat van een gebrek aan gelijkenis tusschen de twee geschriften niets te bespeuren is; afgezien van de onbeduidende veranderingen verbonden aan den hoogen

ouderdom waarop vijftien jaren na het vorige testament de erflaterster het laatste heeft vervaardigd;

Aangezien er dus geene voldoende gegevens bestaan om een deskundig onderzoek te bevelen; dat het ook zonder belang is te onderzoeken of de hand van de erflaterster, in het schrijven van het testament, niet door een derde persoon geleid is geweest, vermits de beroepers niet beweren dat die derde persoon misbruik zou gemaakt hebben van het verbouwen dat de decujus in haar zou gesteld hebben, en zich niet bepaald zou hebben haar eene stoffelijke hulp te leenen; dat niets doet vermoeden, dat een derde, dank aan den hoogen ouderdom van den decujus haar zwakheid of hare blindheid, haar zou doen schrijven hebben, wat tegen haren wil was, of wat zij niet begreep;

Aangezien de beroepers het testament als ongeldig nog willen doen verklaren, om rede dat het eenen tusschenregel inhoudt en wegens een paar woorden die er aan toegevoegd zijn;

Aangezien deze tusschenregel en bijvoegingen ongetwijfeld ter zelfder tijd en door de zelfde hand als het testament geschreven werden; dat zij alleenlijk de gedachte uitdrukken die naderhand aan het testament zouden toegevoegd geweest zijn;

Aangezien beroepers door hunne bijgevoegde besluiten aanbieden te bewijzen dat de decujus op den oogenblik dat zij het betwiste testament schreef, over al haar geestesvermogens niet meer kon beschikken en niet meer in staat was zich ten volle rekenschap te geven van de beteekenis van een eigenhandig testament;

Aangezien de decujus op 12 Oct. 1931 gestorven is, dat samen met eerste beroeper tot op den dag van haar afsterven gewoond heeft en dat het maar drie jaren later is dat beroepers het gevoelen van een gynecoloog inroepen, die zijne zongen van den decujus zou verleend hebben, en zou vastgesteld hebben dat zij niet ten volle over haar geestesvermogens beschikte, en dat haar verstand zeer beneveld was;

Aangezien zulke bewering verdacht of ten minste vreemd voorkomt, wanneer men overweegt dat partijen in moeilijkheden zijn sedert einde 1931; dat beroepers eerst verklaard hebben dat het betwiste testament valsch was, daarna dat ingeval het niet door eene vreemde hand geschreven werd, een derde de hand van testamentlatster gehouden had, en nu eindelijk, na drie jaren onderhandelingen, dat erflaterster niet bekwaam was op het oogenblik van het opstellen van het testament van 17 Juli 1929, eene geldige akte van uitersten wil op te stellen;

Aangezien het aanbod van bewijs door beroepers gedaan niet ter zake dienend is, vermits aangehaalde vermindering van geestesvermogens niet zouden uitsluiten dat op het oogenblik dat het testament werd opgesteld de decujus volkomen in het bezit harer geestesvermogens was.

Door deze beweegredenen, en die door den eersten rechter uiteengezet,

Het Hof

Alle andere, verdere of tegenstrijdige besluiten verwerpende;

Verklaart de beroepers niet gegrond in hun beroep, wijst ze van hun beroep af, bekrachtigt het vonnis a quo; en veroordeelt beroepers tot de beroepskosten,

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

9de Kamer. — 18 Mei 1935.

Voorzitter : M. De Vos.

Raadsheeren : MM. De Landtsheer, Ernst de la Graete.

Advocaat-Gen. : M. De Vooght.

Pleiters : Mters Bochém en Temmerman.

TOL. — LIKEUREN. — VERKEERDE BENAMING. — GOEDE TROUW.

De goede trouw van iemand die likeuren inklaart onder een verkeerde benaming, zich steunende op een onnauwkeurige verklaring, vervat in een door hem ontvangen getuigenschrift, belet niet dat het wanbedrijf van verkeerde benaming bestaat, daar dit geschiedt buiten alle bedrieglijke inzichten om.

O. M. t/ Krekels

Aangezien gedaagde Krekels te Antwerpen, op 31 Mei 1932 en op 11 Augustus volgende, drie vaten, onderscheidelijk met inkomkwittantiën, in verbruik heeft aangegeven als inhoudende wijn, voortkomende uitsluitelijk van alcoholische gisting van versch druivensap of druivenmost, en welke alzoo recht zouden hebben op een oorsprong benaming, die onder een bijzonder en voordeeleriger tolregiem staat, blijkens art. 265 B. 3, van het Belgisch toltarief;

Aangezien een scheikundig onderzoek, door het beheer der douanen en accijnzen, bewezen heeft dat integendeel gezegde drank gemengd was met eene groote hoeveelheid alcohol die niet van de gisting van versche druivensap of druivenmost voortkwam, en dat zelfs het druivensap, dat de waar inhield, niet in gisting was geraakt;

Aangezien de bijvoeging van alcohol door den scheikundige van bestemming erkend is geweest;

Aangezien de gedaagde te vergeefs beweert, dat de waar, gemengd of niet met alcohol, toch onder toepassing van art. 265 B. 3 valt, omdat er hier sprake is van Spaansche carina wijn, met oorsprong benaming, officieel gesteund op een oorsprong-getuigenschrift;

Aangezien die bewering aan het beheer der Douanen en Accijnzen het recht niet ontnemt de onechtheid van het verklaarde te bewijzen en te vervolgen;

Aangezien de goede trouw zelf, van gedaagde, zich steunende op een onnauwkeurige verklaring van een getuigenschrift het wanbedrijf van verkeerde benaming niet wegneemt daar het bestaat buiten al bedrieglijk inzicht; (Cass. 20 Jan. 1890, (Pas I, 62);

Dat aldus de overgegeven waar dient aangeslagen en verbeurd verklaard te worden ingevolge art. 213 der wet van 26 oogst 1822, ten gevolge der onjuiste benaming welke inderdaad valt onder de toepassing van art. 268 C. van het zelfde toltarief, betrekkelijk tot de likeuren, waaronder zij begrepen wordt om vervaardigd te zijn geweest met bijvoeging van alcohol;

Aangezien zelfs indien de overgegeven waar bestaat uit een ongekleurde «mistelle», gelijk gedaagde beweert, deze niet min voortkomt van versche druivensap, met bijvoeging van alcohol en dusdanig niet kan aangenomen worden onder de benaming van wijn;

Aangezien de 1ste rechter met reden verklaard heeft

dat art. 265 van het Belgisch toltarief enkel toepasselijk is op wijnen, hiendoor uitsluitend verstaan wordt het produkt der alcoholische gisting van versche druiven of druivenmost en, ten gevolge, de inhoud der drie vaten onder de toepassing van art. 268 C. van hetzelfde tarief valt en er dus een onjuiste aangifte plaats greep;

Om die gronden :

Het Hof,

alle andere besluiten verwerpende;

Gezien de wetbepalingen in het bestreden vonnis aangehaald, alsook art. 211 van het strafvorderingswetboek aangeduid ter zitting door den heer Voorzitter;

Ontvangt het beroep, en rechtdoende, verklaart het ongegrond en bevestigt het 1ste vonnis in alle zijne bestanddeelen;

Verwijst den betichte in de beroepskosten beloopende in 't geheel 85 fr. 78.

BOETSTRAFFELIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN(1)

(Graad van beroep). — 26 Juni 1935.

Voorzitter : Mr Moreels.

Rechters : MM. Verstraete en Schilling.

Op. Min : Mr Van Hille

Pl. : Mters Lilar, Vlietinck en A. Van den Bossche.

GEZINSVERGOEDINGEN. — STRAFBEPALINGEN. — BESLUIT WET. — WETTIGHEID.

Het Besluit-wet van 14 April 1933, waardoor de wet van 16 Augustus 1930 gewijzigd wordt en dat genomen werd ingevolge de volmachtwet van 27 Mei 1933, is wettig;

De rechter heeft de macht een stoffelijke vergissing van den wetgever te herstellen.

Op. Min. en Bijzondere Kas voor Gezinsvergoedingen
t/ V. A.

Ter zitting nam het Openbaar Ministerie de volgende schriftelijke vorderingen :

Aangezien de eerste rechter de stoffelijkheid der feiten ten laste gelegd aan den betichte bewezen heeft geacht; doch verklaart dat die feiten niet strafbaar waren, omdat ze voorzien worden door de artikels 43 en 63 van de wet van 4 Augustus 1930, zooals ze veranderd werden door artikels 4 en 5 van het Kon. Besluit van 14 Augustus 1933 genomen ingevolge de wet van 17 Mei 1933, daar het Koninklijk Besluit onwettig is;

Aangezien deze stelling niet kan aangenomen worden;

Dat weliswaar de Hoven en Rechtbanken ingevolge artikel 107 der grondwet het recht hebben onwettige Besluit-wetten niet toe te passen; dat die Besluit-wetten niet als gewone rechten mogen aanzien worden;

dat inderdaad de volmachtwetten gestemd op 16 Juli 1926, 20 December en 17 Mei 1934, aanleiding gaven tot discussie in de wetgevende Kamers waaruit spruit dat dit systeem moet aangenomen worden;

dat inderdaad de heer Van Dievoet verklaarde (Pasiemie, 1931, bl. 671) : «les actes demeurant des actes

de gouvernement seront soumis au controle judiciaire. En effet l'article 107 de la Constitution porte que les cours et tribunaux n'appliqueront les arrêtés et règlements généraux qu'autant qu'ils seront conformes aux lois. Ceci veut dire, tout d'abord, que le pouvoir judiciaire aura le droit de contrôler si l'arrêté Royal pris en vertu de la loi actuelle rentre dans la compétence spéciale que le Parlement a accordée au gouvernement. Si l'arrêté sort de ces limites, il pourra n'être pas appliqué par les tribunaux comme contraire à la loi»;

En de heer Minister van Justitie antwoordde (ibid. bl. 673) :

«L'honorable Mr Van Dievoet, a dit aussi que les Cours et Tribunaux auraient à se prononcer sur la légalité des arrêtés pris en exécution du mandat que le pouvoir législatif va donner au pouvoir exécutif. Cela est également vrai, conformément à l'article 107 de la Constitution, les cours et tribunaux n'ont à appliquer les arrêtés et le règlement que si ceux-ci, sont conformes aux Lois. Quelle est la question de légalité qui se posera devant les tribunaux. Ce sera uniquement la question de la conformité au mandat donné par la loi d'habilitation».

En de heer Brusselmans zegde : « Niemand aarzelt om op deze Koninklijke Besluiten artikel 107 der grondwet toe te passen » (Parlementaire Bescheiden Kamer der Volksvertegenwoordigers. Zittingsjaar 1933-1934, n° 271 bl. 4);

De rechtsleer heeft zich in zelfden zin uitgesproken (Nouvelles V° Constitution n° 407bis, Vauthier, la loi du 16 juillet 1926, et les pleins pouvoirs. Le Flambeau 15 septembre 1926; Wodon, A propos de la loi dite des pleins pouvoirs, Bulletin. académie Royale de Belgique. Classe des lettres et sciences morales et politiques 5° série, T. XIII 1927, bl. 292).

Aangezien de Hoven en Rechtbanken dus het recht hebben na te gaan of het Besluit-wet waarvan gewag over een materie voorzien door de volmachtwet, handelt;

Dat de eerste rechter zulks niet aangenomen heeft en beweerd heeft dat die Besluit-wet geen betrekking had op het finantieel herstel en het verwezenlijken van het begrotingsevenwicht; dit onder voorwendsel dat de Staat, welke 30.000.000 fr. aan de Nationale Kas moest betalen, zulks nooit gedaan heeft en dat de primaire kassen altijd een genoegzaam boni hebben gehad om de Nationale Kas te onderhouden;

Dat het genoegzaam is het verslag aan den Koning te lezen, welke de Besluit-wet voorafgaat om te bewijzen dat dit argument niet aan een gegrond examen weerstaat;

Aldus luidt dit verslag ;

«Gedurende de dienstjaren 1931 en 1932 heeft de wetgever uit dien hoofde, de geldelijke tusschenkomst van den Staat niet moeten in overweging nemen en werd er ook geen enkel crediet in de begroting van 1933, ingeschreven. Nochtans zijn de inkomsten van de nationale kas, gedurende dit jaar aanzienlijk verminderd.....

Tot nu toe was het mogelijk geweest aan de vermindering der inkomsten van het werk der gezinsvergoedingen te verhelpen, met beroep te doen op het voorzorgsfonds der verrekenkassen, maar het is noodig dat de Nationale Kas in de mogelijkheid gesteld worde deze voorschotten terug te betalen, zonder toevlucht te nemen tot credieten ten laste van den Staat; hetgeen het evenwicht der begroting voor het

dienstjaar 1933 in gevaar zou brengen. De bepalingen hebben dus ten doel in hoofdzaak het evenwicht van de begroting te vrijwaren en terzelfder tijd elke verhooging van de lasten der nijverheid te voorkomen»;

dat de Hoven en Rechtbanken toch niet over de opportuniteit van een Koninklijk Besluit mogen oordeelen;

dat het bewezen is dat deze Koninklijke Besluit-wet genomen werd ingevolge de volmacht-wet over eene zaak voorzien door deze wet, handelt, en als doel heeft het begrotingsevenwicht en het financieel herstel te begunstigen;

Om deze redenen :

Vordert de ondergeteekende Procureur des Konings de Rechtbank zijn beroep ontvankelijk en gegrond te verklaren. Het vonnis a quo te hervormen en doende wat de eerste rechter had moeten doen, betichte te veroordeelen tot de straffen door de wet bepaald en hem te verwijzen tot al de kosten der twee gedingen.

Gedaan ter zitting op 13 Mei 1935.

VONNIS

Gezien het beroep ingediend door de burgerlijke partij op April 1935 en door 't Openbaar Ministerie op 19 April 1935, tegen een vonnis tegensprekelijk op 6 April 1935, door de Politie-rechtbank van Santhoven, uitgesproken, waardoor betichte verzonden is geworden van de klacht tegen hem gericht en hem buiten zaak stelt zonder kosten, daarenboven den eisch der burgerlijke partij heeft afgewezen en haar veroordeeld heeft tot de kosten van het geding.

Gehoord het verslag gedaan door den heer rechter Verstraete;

Gezien de stukken van het onderzoek; gelezen de verklaringen van de getuigen;

Gehoord de burgerlijke partij in hare middelen en besluiten ontwikkeld door Mters Vlietinck en Lilar, advocaten;

Gehoord het Openbaar Ministerie in zijnen eisch;

Gehoord betichte in zijne middelen van verdediging ontwikkeld door Mter A. Van den Bossche, advocaat;

Aangezien het beroep regelmatig is geschied;

Aangezien het Openbaar Ministerie en de Burgerlijke partij in beroep zijn tegen een door den heer Politie-rechter van Santhoven op 6 April 1935 geveld vonnis, waardoor verklaard werd dat het Koninklijk Besluit van 14 Augustus 1933 wijzigende de wet van 4 Augustus 1930 op de gezinsvergoedingen onwettelijk is, en diensvolgens betichte vrijgesproken;

Aangezien volgens het stelsel van den eersten rechter der wet der volmacht van 17 Mei 1933, die aan de Regeering de macht geeft de wetten aan te vullen en te wijzigen betreffende subsidiën die ten laste van den Staat vallen, hier niet te pas komt; om rede de lasten voortvloeiende uit de gezinsvergoedingen — niet door den Staat, maar door private kassen verschuldigd zijn, en de door artikel 62 der wet van 4 Augustus 1930 geldelijke tusschenkomst van den Staat toch onveranderlijk op 30 miljoen vastgesteld is;

Dat weliswaar de regeering die subsidiën had kunnen verminderen en daartoe maatregelen had kunnen treffen, maar dat het K. B. van 14 Augustus 1933, zulks niet gedaan heeft, en artikel 52 der wet van 4 Augustus 1930, hetwelk de bestemming der ondersteuning regelt, ongewijzigd gelaten heeft;

Aangezien de regeering niet buiten de haar toegestane macht gegaan is;

Dat inderdaad de bijstand van 30 miljoen vooral moet dienen volgens lid 3 van art. 52 der wet van 4 Augustus 1930 om het gebeurlijke deficit der primaire kassen te dekken voorwat de derde en volgende kinderen betreft;

Dat tot het jaar 1933, de inkomsten der Nationale Compensatiekas zoo bevredigend waren geweest dat de primaire kassen de hulp van den Staat konden missen, maar dat vanaf Januari 1933 voorzien werd dat in tegenstelling met hetgeen in de vroegere jaren gebeurd was, de subsidie van den Staat onontbeerlijk zou worden om het betalen der gezinsvergoedingen te verzekeren;

Dat het dus noodzakelijk kwam doeltreffende maatregelen te nemen ten einde zulks te beletten en de regeering ten dien einde het K. B. nam van 14 Augustus 1933;

Dat het aan de Rechtbanken niet behoort van de opportuniteit der genomene maatregelen te oordeelen, en de rechters slechts 't recht en de plicht hebben na te gaan of de Koninklijke Besluiten binnen de grenzen van de volmacht genomen werden;

Dat het hier wel het geval is, daar het Koninklijk Besluit van 14 Augustus 1933 ertoe bijdraagt de financiën van den Staat te bevorderen met schikkingen te treffen, strekkende tot het ontslaan van den Staat, eene vroeger voorziene subsidie te betalen;

Aangezien met het oog op die verwezenlijking de regeering vier wijzigingen aan de wet van 4 Augustus 1930, toegebracht heeft, waartusschen de beteugeling van het verwaarloozen door een werkgever zijn bijdragen te betalen;

Dat artikel 5 van het K. B. van 14 Augustus 1933, dat de straffen voorziet, waarvan het Openbaar Ministerie de toepassing vraagt, inderdaad luidt als volgt: «wordt met dezelfde straffen gestraft (1 tot 25 fr.) de werkgever die vrijwillig de verplichting verwaarloost die hem opgelegd wordt door het laatste alinea van artikel 43»; dat bedoelde laatste alinea van art. 43 enkel de verplichting bevat voor eene compensatiekas te innen en te storten in de Nationale Kas de bijdragen van den arbeid van zekere personen wier familieleden van de toelagen niet genieten en verder nog zekere personen opsomt voor wien geen bijdragen dienen betaald;

Aangezien het echter duidelijk is dat de wetgever slechts een materiele vergissing begaan heeft, daar het betoog aan den Koning bepaalt dat art. 5 van het K. B. de straffen uitbreidt tot de werkgevers die — alhoewel ze bij eene compensatiekas aangesloten zijn — hun bijdrage niet betalen;

Dat de rechtsleer aanneemt dat in geval van eene stoffelijke vergissing, die een beschikking eener wet onvereinigbaar maakt ten gevolge van een verkeerde aanhaling van een artikel of alinea met degene tot dewelke ze verzendt, het aan den rechter immer behoort na te gaan en te zeggen naar welk artikel der oude wet de nieuwe beschikking degelijk heeft willen verwijzen; (Fabraguettes Logique Judiciaire p. 381 en nota 2);

Aangezien betichte vervolgd is om de op 31.3.1934 bijdragen niet te hebben betaald aan de bijzondere verrekenkas; dat betichte de feiten zooals in de dagvaarding vermeld bekend en dat ze overigens bestatigd werden door het P. V. van 3 October 1934, dat ze dus volledig bewezen zijn;

Dat de openbare vordering spruitende uit de overtreding krachtens art. 71 der wet van 8 Oogst 1930, verjaart na een jaar vanaf den dag op dewelke de overtreding gepleegd werd;

Dat de Vlaamsche tekst zegt dat het de rechtsvordering tot schadevergoeding is die na een jaar verjaart, maar het geldt hier eveneens eene stoffelijke vergissing, die op gelijke wijze dient hersteld te worden;

Dat de verjaring geldig onderbroken werd door het P. V. van openbare terechtzitting in dato van 2 Maart 1935;

Om deze redenen :

alle andere of tegenstrijdige besluiten van de hand wijzende;

Gelet op de wet van 4 Augustus 1930;

Op 't Koninklijk Besluit van 13 Augustus 1933;

artikel 40 van het S.W.B. en 1382 en 1383 B. W. B. door den heer Voorzitter aangeduid;

Aanvaardt de rechtbank de beroepen en rechtdoende tegensprekelijk, doet het vonnis a quo te niet en door een nieuw vonnis rechtdoende;

Verwijst den betichte tot eene geldboete van vijf en twintig frank, welke geldboete bij toepassing van art. 1 der wet van 27 December 1928 vermeerderd wordt met 60 dec, per frank en gebracht wordt op 175 frank behulpelijk drie dagen gevangenzitting.

Rechtdoende op den eisch der burgerlijke partij;

Veroordeelt betichte om te betalen aan de burgerlijke partij de som van dertienhonderd vier en tachtig frank 60 centiem, zijnde de bijdragen verschuldigd voor het eerste kwartaal 1934, onder voorbehoud der rechten van de burgerlijke partij betreffende de achterstallige bijdragen voor de andere kwartalen waarop de Rechtbank onbevoegd is te beslissen.

Wijst haar af van het overige van hare vraag en veroordeelt betichte tot de kosten der twee gedings.

(1) dit vonnis hervormt een vonnis van de politierechtbank van Santhoven, verschenen in het R. W. 1935, 1432. Een voorziening in verbreking werd ingediend.

BURGERLIJKE RECHTBANK VAN HASSELT

1 Mei 1935.

Voorzitter : M. Bijvoet.

Rechters : MM. Van Soest en Goffinet.

Pleiters : Mters Geraets en Vanrusselt.

BEWIJS. — HUURPRIJS IN EEN MONDELINGE HUUROVEREENKOMST — ART. 1716 B. W. — EED. — DESKUNDIG ONDERZOEK. — KOSTEN.

De eed door artikel 1716 B. W. voorzien kan enkel geldig aan den eigenaar opgelegd worden door den huurder.

Bij gebreke door den huurder dezen veronderstelden huurprijs te betalen, moeten de kosten van het door hem gevraagde onderzoek ten zijnen last blijven.

Vervoort t/ Leynen.

Aangezien het verzet regelmatig is in vorm en binnen den tijd door de wet bepaald, is ingediend;

Aangezien aanlegger in verzet eenzijdig, volhoudt dat de huur over het jaar 1931 door hem reeds in 1930 betaald is geworden, anderzijds dat een of drie deskundigen dienen aangesteld te worden, om op voet van art. 1716 B. W. B., het bedrag der huurwaarde in 1931 te bepalen;

Aangezien er eene tegenstrijdigheid bestaat tusschen deze twee beweringen dewelke hierop neerkomen : voor 1931, ben ik geen huur meer verschuldigd en voor dit zelfde jaar ben ik niet zooveel huur verschuldigd als de eigenaar er mij vraagt;

Aangezien het in alle geval den aanlegger in verzet behoort het bewijs te leveren dat hij in 1930, reeds de huur der weide, voor het jaar 1931 betaalde;

Aangezien hij in gebreke blijft zulks te doen, en dat de Rechtbank hem bijgevolg moet veroordeelen tot betaling dezer huur;

Aangezien het bedrag derzelve niet geldig bepaald is geworden tegenover aanlegger in verzet door den eed welke verweerder in verzet voorheen ter zitting aflegde;

Aangezien den eed immers voorzien in art. 1716 B. W. B., enkel door den huurder aan den eigenaar kan opgelegd worden, hetgeen niet gebeurd is wijl den huurder alsdan verstek deed;

Aangezien deze laatste de keus heeft tusschen dezen eed en eene vaststelling door deskundige gedaan, en in ondergeschikte orde besluit tot dit laatste middel;

Aangezien hij nochtans aan de Rechtbank niet te kennen geeft welke, volgens hem, het bedrag dezer huur in het jaar 1931 zou geweest zijn;

Aangezien dit verzuim niet voor gevolg heeft dat zijne aanvraag tot het bepalen der huur, door deskundigen, zou moeten verworpen worden, doch enkel dat de kosten van het deskundig onderzoek te zijnen laste moeten gelegd worden, zij het dan ook dat deze de huur der weide voor het jaar 1931, op eene lagere som bepalen dan de 3.500 frs., die de eigenaar hiervoor opeischt; (art. 1716 in fine).

Om deze beweegredenen :

De Rechtbank verklaart het verzet ontvankelijk;

Zegt in rechte dat de huur der weide voor het jaar 1931, door aanlegger in verzet verschuldigd blijft;

Doch alvorens het bedrag dezer huur te bepalen,

Geeft akte aan den aanlegger in verzet dat hij zich beroept op art. 1716 B. W. B., en dat hij aanvraagt, zonder het bedrag der verschuldigde huur te bepalen, dat deze door deskundigen zou vastgesteld worden;

Stelt aan als deskundige Smets Edmond, deskundige te Hasselt, de partijen zich akkoord gesteld hebbende, bij de uitspraak van tegenwoordig vonnis, over het aanstellen van een enkel deskundige, om, onder naleving der wettelijke voorschriften, het bedrag dezer huur te bepalen;

VLAAMSCHE JURISTEN

Abonneert U op het « Rechtskundig Weekblad »

VREDEGERECHT TE TEMSCHE.

13 April 1935.

Vrederechter : M. J. Van Nuffel.
 Pleiters : Mlrs De Lesseroy en Schöller.

DWANGBEVEL AFGELEVERD INZAKE ON-
 RECHTSTREEKSCH BELASTINGEN. — NIETIG-
 HEID.

Inzake onrechtstreeksche gemeentebelastingen moet het dwangbevel op straf van nietigheid 1° gedaan en geteekend zijn door den gemeente-ontvanger; 2° geïssueerd zijn door college van Burgemeester en Schepenen; 3e de feiten aanhalen die aanleiding geven tot de belasting; 4e voorafgegaan zijn van den titel ten gevolge van welken het gedaan is.

Overwegende dat op 19 Maart 1930, door Ministerie van Vereecken Alois, drager van dwangbevelen, welke het bevel onderteekend heeft als deurwaarder en ten verzoeken van den heer Bulterys, ontvanger der gemeentebelastingen te Temsche, ingevolge een dwangschrift uitgevaardigd door het college van Burgemeester en Schepenen en in naam van Zijn Majesteit den Koning der Belgen, wet en recht, aan mijnheer Pierre Van Bogaert, eigenaar te Temsche, een dwangbevel beteeekend werd tot betaling eener som van twee duizend honderd en elf frank vijf en dertig centiemen, inzake onrechtstreeksche belastingen.

Overwegende dat belastingplichtige verzet heeft aangeteekend tegen voormeld dwangbevel, bij exploit van deurwaarder Ernest Aerts, in dato van een en dertigsten Maart 1900 dertig, geboekt; en onder meer doet gelden dat kwestieus dwangbevel nietig of onwettig is daar het niet voldoet aan de vereischten op straf van nietigheid door de wet opgelegd;

Overwegende dat inzake van onrechtstreeksche belastingen deze vereischten als volgt kunnen samengevat worden :

TEN EERSTE : het dwangbevel moet gedaan en geteekend worden door den gemeente-ontvanger. — Art. 1 Wet van 29 April 1919; Pand. Belges V° Contrainte-Recouvrement nr 167 en volg. Giron, Diet. T. III, blz. 420, Nr 17; Brussel, 12 Januari 1875; Pas. blz. 378. Civ. Antwerpen, 26 Juli 1902; Pand. Périod. 1903, Nr 432.

TEN TWEEDE : Het dwangbevel moet geïssueerd worden door het college van Burgemeester en Schepenen; zonder deze visa in het dwangbevel van geen waarde. — Civ. Gent van 29 Mei 1901; Pand. Pér. 1902, Nr 966, 1062. Pand. Belges V° Contrainte-Recouvrement impôts 157 en volgende; Pand. Belges V° Taxe Comm. blz. 995, Nr 251;

TEN DERDE : Het dwangbevel moet niet alleenlijk de sommen aanduiden die verschuldigd zijn, maar ook de reden geven en de feiten aanhalen die aanleiding geven tot de belastingen : deze zijn onvoldoende kenbaar gemaakt in een dwangbevel betrekkelijk een taks op wegnis of kasseien, wanneer het dwangbevel, noch de uitgevoerde werken, noch de basis van berekening der taksen, noch het reglement ten gevolge van hetwelk de belasting, zou verschuldigd zijn, weergeeft. (Antwerpen, 26 Juli 1902, Pand. Pér. 1903, Nr 432; Pand. Belge, taxe communale, blz. 995, Nr 246);

TEN VIERDE : Het dwangbevel moet voorafgegaan zijn van den titel ten gevolge van welken het

gedaan is (artikel 583 Code de Procedure civile) de betekenis van den titel mag enkel als regelmatig aanzien worden, als wanneer zij alle substantieele elementen van dien titel bevat. (Zie vonnis Rechtbank eersten aanleg, te Gent nr 76378, inzake van Tibbaut t/ D'Hondt en gemeente Wevelghem, in date van 6 December 1933);

Overwegende dat kwestieus dwangbevel aan geen enkel dier voorschriften beantwoordt;

Overwegende indendaad dat hier geen dwangbevel is gedaan door den gemeenteontvanger, maar wel door den drager van dwangbevelen, in date 19 Maart 1930 en zulks ingevolge een dwangschrift uitgevaardigd door het college van Burgemeester en Schepenen; dat eischer te vergeefs zou opgeworpen hebben dat de gemeente-ontvanger den belastingstaat had beteeekend den 12 Maart 1930, want deze heeft alsdan slechts een vroeger opgemaakte betalingstaat nauwkeurig verklaard;

Overwegende dat zelfs moest deze nauwkeurige verklaring als dwangbevel kunnen aanzien worden, ze niet geïssueerd is door het college van Burgemeester en Schepenen, hetwelk enkel meer dan zes maanden voordien — hetzij op 31 Augustus 1929 den algemeenen betalingstaat heeft vastgesteld zooals het vereischt is inzake rechtstreeksche belastingen; dat zelfs moest het college van Burgemeester en Schepenen alsdan niet alleenlijk een betalingstaat hebben vastgesteld maar het aanstaande dwangbevel hebben geïssueerd dan nog dergelijke visa volkomen ongeldig en onwettig zou zijn.

Overwegende dat moest men aannemen dat een visa het dwangbevel mag voorafgaan men aan de belastingplichtigen alle waarborg zou ontnemen, men de belangen der gemeente zou schaden en men om zoo te zeggen aan den gemeente-ontvanger een soort «blang seing» zou geven eens de belastingen vastgesteld (aldus voormeld vonnis 29 Mei 1901, rechtbank van eersten aanleg te Gent);

Overwegende dat de visa van het college van Burgemeester en Schepenen, gegeven verschillende maanden voor het dwangbevel niet voldoet aan de vereischten der wet. (Zie zelfde vonnis 29 Mei 1901, Gent);

Overwegende dat bovendien het kwestieuze dwangbevel, noch de uitgevoerde werken, noch de basis der berekeningen der taksen, noch de plaats waar de werken zijn uitgevoerd, aangestipt, maar enkel het dienstjaar, het artikel der rol en het bedrag der verschuldigde som aanduidt zooals vereischt voor de rechtstreeksche belastingen.

Overwegende dat de rechtspraak algemeen aanneemt dat zelfs aangaande de onrechtstreeksche belastingen het eene loflijke gewoonte is eene rol op te maken hetgeen nadien het invorderen der taksen vereenvoudigt maar dat deze handelwijze niet de minste rechterlijke waarde heeft tegenover den belastingplichtige inzake onrechtstreeksche belastingen;

Overwegende dat juist omdat het dwangbevel hier niet moet voorafgegaan worden van vermaningen of uitnodigingen wet en rechtspraak zich om ter strengst toonen in de toepassing nopens de vereischten door de wet voorgeschreven. (Bernimoulin, Inst. Prov. et Com. T. II blz. 394 Pand. Belges V° Taxe Communale blz. 995 nr 245);

Overwegende dat het kwestieuze dwangbevel evenmin als regelmatig kan aanzien worden daar het niet alle substantieele elementen van den titel bevat (art.

523 Code de Proc. Civ.), waaronder de aanduiding van de overheid die den titel uitvoerbaar zou verklaard hebben alsmede het voortbrengen der handteekens die de authenticiteit van die uitvoerbaar-verklaring zouden gewaarborgd hebben, dat hier enkel op de keerzijde van het dwangbevel een uittreksel is gegeven van eene rol uit de kohieren der gemeente-belastingen, maar dat de onrechtstreeksche belastingen aan geen rol onderworpen zijn, zoodat deze hier van alle wettig karakter beroofd is; dat voormeld uittreksel aldus tot regelmatige betekenissen van een dwangbevel niet kan aangenomen worden. (Aldus vonnis 6 December 1933 Gent, inzake Thibault t/ D'Hont en vonnis rechtbank van eersten aanleg, te Dendermonde in date 2 Februari 1934 inzake De Bloek t/ Stad St Nikolaas;

Om deze redenen, rechtdoende tegensprekelijk en wijzende in eerste gebied;

Zeggen in rechte dat kwestieus dwangbevel, gedaan in date 19 Maart 1930, nietig en onwettig is; verklaren den eisch gegrond en veroordeelen de verweerders tot de kosten van het geding.

VREDEGERECHT TE BERCHEM.

23 April 1935.

Vrederechter : M. Baeten.

Pleiters : Mters Vroman en R. Lambrichts.

HUUROVEREENKOMST. — HUURVERBREKING. — OORZAKELIJK VERBAND TUSSCHEN DE WEDERZIJDSCHE VERBINTENISSEN.

Een voorgewende verbreking van een huurovereenkomst door stilzwijgende toestemming is een juridisch feit, waarvan het bewijs, indien de waarde hooger is dan 150 frank, niet door getuigen of vermoedens kan bewezen worden.

De verbintenis van den huurder den huurprijs te betalen heeft voor oorzaak de verbintenis van den verhuurder aan den huurder het rustig genot van het verhuurde te verschaffen.

De verhuurder die het gehuurde niet vrij ter beschikking van den huurder houdt, is niet gerechtigd van den huurder den huurprijs te eischen voor den tijd gedurende dewelke hij aan zijn verplichtingen te kort kwam. Ingeval van betwisting moet de verhuurder bewijzen dat hij het huis ter beschikking hield van den huurder; dit bewijs mag door alle middelen van recht geleverd worden.

Van Steen t/ Janssens.

Aangezien de eisch strekt ten einde verweerder zich te hooren veroordeelen om aan aanlegger te betalen, voor zestien maanden huur, de som van zeventien duizend zes honderd frank, samen met de gerechtelijke intresten en de kosten des gedingen en met verklaring dat het te vellen vonnis uitvoerbaar zal zijn niettegenstaande verzet of beroep en zonder borg;

Gehoord partijen in hunne middelen en besluiten; Aangezien verweerder ervan akte vraagt dat hij het geding schat op 20.000 frank;

Aangezien verweerder, bij mondelinge overeenkomst van 1 Maart 1933, van aanlegger een gedeelte

van het huis, gelegen te Mortsel, Grensstraat, nr 5, in huur genomen heeft voor een termijn van drie, zes, negen jaar, ingaande op 1 Maart 1933, en mits een huurprijs van 1100 frank per maand, betaalbaar per maand en op voorhand ten huize van aanlegger;

Aangezien verweerder hoofdzakelijk besluit tot de ongegrondheid van den eisch, om reden dat vermelde huurovereenkomst bij stilzwijgende toestemming der partijen verbroken werd op 1 December 1933;

Aangezien aanlegger de voorgewende verbreking betwist; dat het dus aan verweerder toekomt ze te bewijzen;

Aangezien de voorgewende verbreking een rechtelijk feit is, waarvan de waarde hooger is dan 150 frank; dat verweerder geen schriftelijk bewijs van die verbreking voorlegt noch inroept; dat nochtans, indien die verbreking zich werkelijk voordeed, het hem niet onmogelijk was zich daarvan een schriftelijk bewijs aan te schaffen; dat diensvolgens het bewijs van die verbreking niet door getuigen of vermoedens kan bewezen worden, tenzij er een begin van schriftelijk bewijs zou bestaan; dat verweerder ten onrechte beweert dat een begin van schriftelijk bewijs gelegen is in zeker schrijven d. d. 19 December 1933, door den raadsman van aanlegger aan den raadsman van verweerder gericht, niet voorgebracht in dit geding, maar nopens den inhoud van hetwelk de partijen het eens zijn; dat inderdaad dit schrijven, zelfs indien men het beschouwt als van aanlegger zelf uitgaande, de voorgewende verbreking niet waarschijnlijk maakt, wel integendeel;

Aangezien verweerder bijvoeglijk besluit dat aan aanlegger den bewijslast dient opgelegd dat het verhuurde van een December 1933 tot 31 Maart 1935 vrij ter beschikking stond van verweerder;

Aangezien inderdaad de verbintenis van den huurder den overeengekomen huurprijs te betalen voor oorzaak heeft de verbintenis van den verhuurder hem het rustig genot van het verhuurde te verschaffen; dat een verhuurder die het gehuurde niet vrij ter beschikking van den huurder houdt, klaarblijkelijk niet aan zijne vermelde verbintenis voldoet, en bijgevolg niet gerechtigd is van den huurder den overeengekomen huurprijs te eischen voor den tijd gedurende dewelke hij aldus aan zijne verplichting te kort kwam; dat het dus aan aanlegger toekomt te bewijzen, doch slechts voor zooveel het betwist wordt, dat het gehuurde vrij ter beschikking van verweerder stond;

Aangezien verweerder niet beweert dat het gehuurde niet vrij ter zijner beschikking zou gestaan hebben gedurende de maand December 1933; maar dat hij staande houdt dat in 1934 en in 1935 het gehuurde aan andere personen in huur werd gegeven of althans door andere personen betrokken werd;

Aangezien aanlegger, in zijne mondelinge besluiten ter zitting, erkent dat het gehuurde aan andere personen verhuurd is sinds 1 December 1935; dat hij diensvolgens verklaart zijn eisch te herleiden tot 12 maanden huur à 1100 frank per maand, 't zij 13.200 frank, met de gerechtelijke intresten, er bijvoegende dat eene provisionneele veroordeeling dan overbodig wordt;

Aangezien aanlegger echter loochent dat in 1934, vóór 1 December, het gehuurde aan andere personen verhuurd werd; dat, daar verweerder zijne tegenstrijdige bewering staande houdt, het aan aanlegger toekomt te bewijzen dat het gehuurde gedurende de elf eerste maanden van 1934 vrij ter beschikking van

aanlegger gestaan heeft; dat dit feit van aard is om door alle middelen van recht bewezen te worden;

Aangezien aanlegger er van akte vraagt dat hij zich alle rechten voorbehoudt op eventuele schadevergoeding wegens contractbreuk, voor het geval hij andere schade moest bewijzen dan een eenvoudig huurverlies van 1 December 1933 tot 30 November 1934;

Om deze redenen,

Wij, Achiel Baeten, Vrederechter van het kanton Berchem-Antwerpen, uitspraak doende tegensprekelijk en in eersten aanleg, verleen en ervan akte aan verweerder dat hij het geding schat op twintig duizend frank; verleen en ervan akte aan aanlegger dat hij verklaart zijn eisch te herleiden tot 12 maanden huur à 1100 frank per maand, 't zij 13.200 frank met de gerechtelijke intresten, er bijvoegende dat eene provisionneele veroordeeling dan overbodig wordt; verleen en hem er ook akte van dat hij zich alle rechten voorbehoudt op eventuele schadevergoeding wegens contractbreuk, voor het geval hij andere schade moest bewijzen dan een eenvoudig huurverlies van 1 December 1933 tot 30 November 1934; en alvorens te beslissen, alle andere of tegenstrijdige besluiten verwerpende als ongegrond, laten aanlegger toe, door alle middelen van recht, getuigen inbegrepen, te bewijzen dat het gehuurde gedurende de elf eerste maanden van 1934 vrij ter beschikking van verweerder gestaan heeft; behouden het tegenbewijs voor aan verweerder als naar rechte; stellen het getuigenverhoor vast op Woensdag, acht Mei 1935 aanstaande, om negen uur 's morgens.

Behouden de kosten voor.

UIT DE PERS

JAARLIJSCH VERGADERING DER « NEDERLANDSCHE JURISTENVEREENIGING »

Dit jaar heeft de jaarlijksche vergadering der «Nederlandsche Juristenvereniging» plaats gehad te Arnhem. Wij deelen hieronder het zeer interessant verslag mede dat over deze vergadering verscheen in de Nieuwe Rotterdamse Courant.

Het gedeelte dat heden verschijnt heeft betrekking op de openingsvergadering en op de vergadering waarop de vraag behandeld werd:

« Wat moet worden verstaan onder faillissementskosten en hoe behooren deze te worden gedragen ».

Er was ook een tweede onderwerp van administratief recht aan de dagorde gesteld:

« Is het gewenscht het bestuur der gemeente, voor zoover thans opgedragen aan den gemeenteraad, over te brengen naar het college van B. en W. ? »

Het verslag over deze bespreking zal de volgende week in ons blad opgenomen worden.

OPENINGSREDE VAN DEN VOORZITTER, Mr. ED. JACOBSON

Vandaag en morgen houdt de Nederlandsche Juristenvereniging haar jaarlijksche congres, diens maal te Arnhem, in Musis Sacrum.

Vanmorgen heeft de voorzitter mr. Ed. Jacobson de goed bezochte bijeenkomst geopend met het uitspreken van een rede, waaraan wij het volgende ontleenen:

OPENINGSREDE

Met erkentelijkheid en voldoening stelt spreker vast, dat de belangstelling der regeering voor de gedachtenwisseling in de Juristenvereniging een vrucht heeft afgeworpen. Immers op 16 Maart 1935 is in werking getreden de wet van 7 Februari bevoorens, houdende nieuwe regeling van de surséance van betaling, de gelegenheid tot accord openende.

Het overeenkomstenrecht en veranderde omstandigheden

De laatstvoorgaande maal dat onze Vereeniging hier te Arnhem vergaderde, was in 1918, het laatste jaar van den wereldoorlog, die in steeds toenemende mate verandering en onzekerheid bracht op ieder gebied. Behandeld werd in verband hiermede de vraag, of verandering in de feitelijke omstandigheden waaronder een overeenkomst werd gesloten, invloed behoort te hebben op haar voortbestaan.

Thans zijn wij zeventien jaren later. De wereldoorlog is voorbij, maar de wereldcrisis die, na een kort tijdvak van herademing en opleving, op hem gevolgd is, woedt nog in steeds toenemende mate voort. Veel van hetgeen in de wereld om ons heen tevoren nog had standgehouden en dat wij voor onomstootelijk hielden, hebben wij zien vallen. Nieuwe begrippen zijn opgekomen en hebben geleid tot maatregelen waaraan tevoren niet werd gedacht. En dit alles heeft teweeggebracht een verlamdend gevoel van onzekerheid, waarin niemand kan vooruitzien wat de dag van morgen zal brengen, en waarbij telkens in de gedachten komt een versregel van Ovidius, den Latijnschen dichter van tweeduizend jaren geleden: « Omnia iamque fiunt, fieri quae posse negabam ».

Het hypotheekbesluit

Aan dit woord heeft stellig menig jurist in ons land gedacht, toen onlangs de uitvoerende macht, onder verantwoordelijkheid van den minister van economische zaken, op landbouwcrisisgebied een maatregel nam, uit kracht waarvan die minister kan ingrijpen in de uitoefening van de bij de wet toegekende hypothecaire rechten. Zij het dan zijdelings, en zij het niet dan na onderzoek door een onpartijdige Hypotheek-Commissie, maar in ieder geval dan toch ingrijpen in burgerrechtelijke betrekkingen, hoedanig ingrijpen naar de beginselen van den rechtsstaat enkel door de wetgevende macht kan geschieden.

Inmiddels heeft de regeering in haar geheel bij de St.-Gen. ingediend een ontwerp van wet tot het nemen van bijzondere maatregelen ten aanzien van loopende hypotheek- en pachtovereenkomsten, en daarmee is deze aan gelegenheid aangebracht bij de wetgevende macht, alwaar zij behoort. Maar alwie er aan hecht dat ons land een rechtsstaat blijve — en zoo denkt naar ik meen, de overgrote meerderheid zijner juristen — moet hartgrondig hopen dat deze eerste afwijking niet door meer worde gevolgd.

Het tijdperk van de crisismaatregelen

Dat overigens de buitengewone tijdsomstandigheden, waarin wij leven, op velerlei gebied noodzaken tot nieuwe wetgeving en tot wijziging in bestaande wetten, is een verschijnsel dat aan elken crisistijd eigen is en niet is te vermijden.

Zoo hebben wij dan ook in ons land tal van crisisregelingen gekregen, die voor de meesten moeilijk te overzien zijn, vanwege haren grooten omvang en vanwege de vele wijzigingen die telkenmale daarin worden aangebracht.

Veel is reeds verboden, wat vroeger vrijstond, en veel is geboden, wat vroeger aan ieders eigen oordeel was overgelaten.

De « ordening »

En nog om veel meer dwingende maatregelen wordt geroepen. « Ordening » is het woord van den dag, en indien alle « ordening » die verlangd wordt tot stand zou komen, dan zou er van ruimte waarin men zich vrijelijk kan bewegen, niet veel meer overblijven.

Reeds thans worden bedrijven samengebracht in organisaties, waarbuiten de uitoefening van het bedrijf niet mogelijk is of niet vrijstaat, en waarbinnen wordt geregeerd naar strenge regeling waaraan alwie er toe behoort, zich dient te onderwerpen. En is er niet veel verbeeldingskracht noodig om het oude Gildewezen, dat wij voorgoed verdwenen waanden, weder aan den gezicht-einder te zien opdoemen.

Let men op dit alles, dan krijgt men sterk het gevoel, dat de wereld, ook in anderen dan sterrenkundigen zin, zich beweegt in een kringloop.

Zulk een kringloop meen ik ook op te merken ten aanzien van het rechtswezen.

De kringloop in het rechtswezen

Te allen tijde is in elke menschen-maatschappij die zich begon te vormen, de behoefte gevoeld aan rechtspraak, aan de mogelijkheid van beslissing over geschillen door wijze en redelijke menschen, in wier uitspraak beide partijen vertrouwen konden stellen.

In een eenvoudige maatschappij was dat voldoende. Maar bij verdere ontwikkeling kwam, naar het belang bij een redelijke beslissing, een ander belang op: dat van vastheid in de rechtspraak, opdat een ieder bij zijn handelingen zich daarnaar zou kunnen richten. Zoo ontstonden verordeningen, wetten, wetboeken, en met die wetboeken meende men het hoogste op het gebied van vastheid te hebben bereikt en voor langen tijd in alle behoeften te hebben voorzien door regelingen die de rechter slechts zou hebben toe te passen. Optima lex est quae minimum relinquit arbitrio iudicis.

Hoezeer dit is tegengevallen, weten wij allen. De wetgever is niet bij machte geweest om, naarmate oude toestanden zich wijzigden of nieuwe intraden, tijdig de noodige voorzieningen te treffen en de wetboeken op peil te houden, en ten slotte heeft de rechter uit eigen beweging in menig opzicht de taak der rechtsvorming overgenomen.

De « vrije » rechtspraak

En zoo zijn wij dan op meer dan een gebied weer op weg naar hetgeen er in de oudste tijden was, naar den wijzen, betrouwbaren man, die als rechter de geschillen besliste van geval tot geval, zonder ander richtsnoer dan zijn eigen gevoel van redelijkheid.

Is nu deze staat van zaken in een maatschappij als de onze wenschelijk en dient de wetgever zich daarbij aan te sluiten?

De vraag dringt zich als het ware op naar aanleiding van het onlangs ingediend ontwerp van wet tot nieuwe regeling van de pacht, waarin die nieuwe regeling in zeer vele opzichten nagenoeg doorlopend wordt overgelaten aan het redelijkheidsgevoel van den rechter, zijnde in dit geval de pachtkamer van het kantongerecht, tegen welker beslissingen geen hooger beroep, enkel voorziening in cassatie, zal openstaan.

Ik begrijp dat er onderwerpen zijn (crisis-voorzieningen in de eerste plaats), waarbij het moeilijk anders kan worden ingericht, maar in beginsel, en vooral voor regelingen die bestemd zijn om voor langen tijd te gelden, kan zoodanige gedragslijn naar mijn inzien niet dienstig zijn.

Artikel 11 der wet houdende algemeene bepalingen van wetgeving legt den rechter de taak op om recht te spreken volgens de wet. Dit brengt mede, dat hij dan ook in de wet de regelen dient te kunnen vinden, waarnaar hij zich

zal hebben te richten. In de wet zelve. Met fingerwijzingen en voorbeelden in de Memorie van Toelichting kan niet worden volstaan.

Geeft de wet die regelen niet, doch verwijst zij den rechter naar zijn eigen redelijkheidsgevoel, dan leidt zulks tot groot bezwaar, vooreerst voor den rechter zelve, ten andere voor de rechtzoekenden, ten slotte voor de rechtszekerheid.

Vooreerst

bezwaar voor den rechter

Ieder die een geschil te beslissen krijgt, zoekt in de feiten en de bepalingen aangaande de zaak waarover het geschil loopt, naar een maatstaf buiten hemzelf, dien hij aan het geschil kan aanleggen.

Vindt hij zoodanigen maatstaf niet en moet hij uitsluitend zoeken in zichzelf, dan wordt zijn verantwoordelijkheid, en daarmee zijn taak, verzwaaard. Is het geven van een rechtsbeslissing vaak reeds moeilijk genoeg, — voor mijn gevoel levert het geven van een redelijkheidsbeslissing veelal nog meer moeilijkheid op, niet het minst bij de motiveering. En ik heb dan ook niet de overtuiging dat langs dezen weg een zooveel mogelijk juiste beslissing, die den rechter zelve kan bevredigen, het best kan worden benaderd.

Ten andere

bezwaar voor de rechtzoekenden

Gedurende de jaren waarin ik de functie van deken eener orde van advocaten bekleedde, hebben zich vele menschen bij mij vervoegd, die zich beklagden dat hun in een rechtszaak waarin zij betrokken waren, geen recht wedervaren was, en kwamen vragen of daaraan nog niet iets te doen viel.

Mijn ondervinding daarbij is geweest, dat wanneer ik, na hunne zaak onderzocht te hebben, hen kon wijzen op een wetsbepaling, waarop het door hen vermeende recht moest afstuiten, zij zoo al niet voldaan, dan toch getroost heengingen, beseffende het zakelijk karakter der wet, die voor alen gelijk is zonder aanzien des persoons.

Doch wanneer het ging om redelijkheidsbeslissingen, die ingevolge de wet moesten berusten op afweging van persoon tegenover persoon en van belang tegenover belang, dan is het mij, ook al was ik voor mij zelf van de redelijkheid der beslissing overtuigd, dikwijls niet mogen gelukken die overtuiging ingang te doen vinden bij den klager, die maar al te vaak bleef meenen dat op zijn persoon en zijn belang minder acht was geslagen dan op persoon en belang zijner tegenpartij en die daarom in de gegeven beslissing een element van vooringenomenheid of van willekeur bleef voelen.

Het ontstaan van zoodanige gevoelens is niet altijd te vermijden, doch het aantal gevallen die tot het ontstaan daarvan kunnen leiden, breide men zoo min mogelijk uit.

Bezwaren ten slotte voor de rechtszekerheid

In onze zoozeer verwikkelde maatschappelijke samenleving, waarvan de draden, steeds meer in elkaar grijpen, bestaat in sterke mate behoefte aan vastheid, aan de mogelijkheid om vooruit te zien en vooruit berekening te kunnen maken.

Ieder burger heeft tal van verplichtingen jegens den Staat en jegens anderen en wenscht vooruit te kunnen nagaan, of hij daaraan op tijd zal kunnen voldoen. Daarbij is het voor hem van groot gewicht, of en in hoeverre hij er op zal kunnen rekenen dat derden hunne verplichtingen zullen vervullen jegens hem.

Hierop wordt groote invloed geoefend door de talrijke, vaak zeer ingrijpende wetten van den laatsten tijd.

Veel meer dan vroeger bestudeert, naast den jurist, ook de leek die nieuwe wetten. Hij mag er aanspraak op ma-

ken, zooveel mogelijk uit die wetten te kunnen opmaken, hoe het onder de werking daarvan zijn zal. Vindt hij in die wetten meer dan noodig was verwijzing naar den redelijkheidsszin van den rechter, dan bekruipt hem een gevoel van onzekerheid. Hij beseft, dat het lang zal duren voordat in de rechtspraak over zulke wetten eenige vastheid zal zijn gekomen, en dat ook dan nog persoonlijke inzichten tot verscheidenheid in beslissing zullen kunnen leiden.

Dit nu is onbevredigend. Bij alle onzekerheid waarin wij ons toch alreeds bevinden, is er aan vaste lijnen in het recht meer dan ooit behoefte.

Naast rechtvaardigheid is rechtszekerheid een goed geworden, waarvan men — als bij de gezondheid — het belang te meer beseft naar mate het ernstiger bedreigd wordt.

Dat de kunst van wetgeven moeilijk is, weten wij allen. Dat meer dan ééne wet van den lateren tijd, doordat zij te veel wilde regelen, niet voldaan heeft, weten wij eveneens. Doch het andere uiterste, dat van te weinig regelen en te veel aan den rechter overlaten, heeft ook zijne groote bezwaren.

Wat ik u daaromtrent heb gezegd is niet nieuw, maar ik heb gemeend dat het, vooral in dit tijdsgewricht, van genoegzaam belang was om er uwe aandacht nog eens op te vestigen. (Applaus).

De voorzitter heette vervolgens den commissaris der Koningin in Gelderland, mr. S. baron van Heemstra, welkom en zegde hem dank voor zijn belangstelling.

De Nederlandsch-Indische juristenvereniging heeft telegrafisch haar beste wenschen geuit voor het welslagen van dit congres. Zij heeft mr. Mieremet, officier van justitie te Padang, die hier te lande vertoeft, verzocht namens haar het congres bij te wonen. Spreker stelt de aanwezigheid van den heer Mieremet op hoogen prijs. Hij meent dat het onderwerp van vandaag voor de Ned. Indische juristen ook van belang is, omdat de Indische staatsregeling concordantie van Nederlandsch en Indisch recht voor Europeanen zooveel mogelijk voorschrijft.

De bond van Vlaamsche rechtsgeleerden heeft, evenals verleden jaar, vooraf toegezegd wederom twee leden te zullen afvaardigen naar deze vergadering. Ook hun aanwezigheid wordt op hoogen prijs gesteld. Zij kan bijdragen tot bevordering van de gemeenschappelijke belangen die Nederland en België hebben.

* * *

De vergadering is na regeling van enkele huishoudelijke aangelegenheden overgegaan tot behandeling van de prae-adviezen over het onderwerp van den eersten dag: «Wat moet worden verstaan onder faillissementskosten en hoe behooren deze te worden gedragen?»

Prae-adviseurs zijn: mr. P. H. Smits, rechter in de arr.-rechtbank te Amsterdam en mr. J. A. L. M. Loeff, advocaat en procureur te Rotterdam.

Wat moet worden verstaan onder faillissementskosten en hoe behooren deze te worden gedragen?

PRAE-ADVIEZEN

Praeadviseurs waren mr. P. H. Smits, rechter in de rechtbank te Amsterdam en mr. J. A. L. M. Loeff, advocaat te Rotterdam.

Prae-advies mr. P. H. Smits

Aan de samenvatting van het prae-advies van mr. P. H. Smits, wordt het volgende ontleend:

Ons faillissementsrecht geeft een ontwikkelingsgang te

zien, waarbij de rechtsgrond voor de begunstigde positie der kostenverbintenis bij de voldoening uit de boedelbaten aanvankelijk gezocht wordt in een recht van voorrang (voorrecht), in de rij der faillissementsschuldeischers, doch zich daarnaast ontwikkelt een geheel andere gedachten-gang in de leer der boedelschulden als een afzonderlijke categorie verbintenissen, staande naast de groep der faillissementsvorderingen en medebrengend een verhaalsrecht van andere geaardheid dan deze. Spreker acht de laatste opvatting de juiste.

Te onzent heeft men zich nog niet geheel losgemaakt van de «voorrecht»-gedachte. Het is, naar de prae-adviseur meent, mogelijk om voor ons huidig faillissementsrecht voor de faillissementskosten ons reeds los te maken van de bepaling van art. 1195 sub 1o. B. W.

Toch is het om een zuiveren grondslag te verzekeren voor de beantwoording der rechtsvragen waar het hier om gaat, wenschelijk te achten, dat onze Faillissementswet het loslaten der «voorrecht»-gedachte en het aanvaarden der boedelschuldgedachte ten opzichte der faillissementskosten duidelijk tot uitdrukking brengt.

Mr. Smits meent, dat er geen grond is voor een scheiding. Hij meent dat het wenschelijk is, dat in onze Faillissementswet worde vastgelegd het samenvallen van het gebied der faillissementskosten met dat der boedelschulden en dat daarbij tevens (in verband met de toepassing van den omslagregel van art. 182 Faillissementswet) de scheiding tusschen bijzondere en algemeene faillissementskosten worde aangegeven.

De keuze van onzen faillissementswetgever voor een stelsel van vereffening en verdeling als één geheel van den faillieten boedel (behoudens enkele uitzonderingen) heeft voor ons recht meegebracht den regel van omslag der algemeene faillissementskosten over de in de boedelverdeling begrepen bijzondere verdeelingsobjecten. Deze regel is in dit stelsel rationeel en billijk. Er bestaat dan ook, geen grond om dezen regel, bij behoud van dit stelsel, te wijzigen of af te schaffen.

De prae-adviseur verdedigt de stelling, dat in ons faillissementsrecht de omslagregel van art. 182 F.w. moet worden behouden.

Wat de vraag betreft, naar welken regel verdeling van het actief moet plaats hebben, ingeval de voorhanden baten niet toereikend zijn om de faillissementskosten te voldoen, ons geldend recht blijkt op dit punt geen zekerheid te bieden.

Spr. acht een bepaling wenschelijk van b.v. dezen inhoud: «Indien de boedelschulden niet volledig voldaan kunnen worden, gaat de voldoening van de verschotten van den curator en de leden van de commissie uit de schuldeischers voor. Overigens worden de boedelschulden pondspoons-gewijze uit het aanwezige actief voldaan.»

De vraag naar de aansprakelijkheid van den schuldenaar (of anderen) na beëindiging van het faillissement, indien de faillissementskosten uit den boedel niet geheel voldaan zijn, beantwoordt mr. Smits aldus: onbeperkte aansprakelijkheid van den schuldenaar voor het tekort op alle boedelschulden.

Prae-advies mr. J. A. L. M. Loeff

Aan de samenvatting van het prae-advies van mr. J. A. L. M. Loeff ontleenen wij:

Faillissementskosten zijn alle uitgaven van den curator behalve de uitdeelingen aan geverifieerde schuldeischers en wat als eventueel overschot aan den schuldenaar uitgekeerd kan worden. De faillissementskosten zijn te verdeelen in algemeene, die gemaakt zijn voor den geheelen boedel, en in bijzondere, die slechts één post dienen; de eerste worden omgeslagen over elk deel van den boedel, de laatste moeten worden gekort op den betrokken post. Het kan verhelderend werken en het is nergens verboden

den faillieten boedel als een rechtspersoon te beschouwen; om een sluitend stelsel te verkrijgen moet men art. 7 der Wet op de Invordering van 's Rijks Directe Belastingen niet toepassen op den tegenwoordigen faillissementscurator.

DE DISCUSSIE

Mr H. F. A. Völlmar ('s Gravenhage) verdedigt de keuze van het onderwerp van heden tegen de daarover vernomen kritiek. Spreker meent, dat deze stof actueel is. De belangrijkste kwestie is, naar sprekers inzicht, de vraag, of de boedel als rechtspersoon moet worden beschouwd. Spreker wil deze vraag ontkennend beantwoorden. Zoo gaat een van de criteria voor de rechtspersoonlijkheid: het bezitten van eigen vermogen, voor den faillieten boedel niet op. En er pleiten nog andere theoretische gronden tegen de rechtspersoon-constructie.

Wanneer men zich aan de hand van het prae-advies van mr. Loeff afvraagt, wat het nut van deze theorie is, dan ziet men eerst recht dat men daarmee niet ver komt. Ook de verdediging van de rechtspersoonlijksconstructie van prof. van Oven in het Nederl. Juristenblad acht spreker echter niet steekhoudend. Deze leer geeft te veel aanleiding tot het maken van uitzonderingen bij de toepassing van allerlei wettelijke bepalingen.

Deze theorie kan weliswaar eenig licht verschaffen over verschillende vragen doch veel liever sluit spreker zich aan bij den tweeden prae-adviseur, die, buiten haar om, de verschillende zich bij het onderwerp voordoende vragen oplost.

De prae-adviseurs hebben te weinig aandacht geschonken aan de surséance van betaling, die als twee druppels water lijkt op den toestand van den faillieten boedel. Wil men nu de rechtsconstructie op de surséance toepassen, dan blijkt dat de vergelijking met een soort N.V., als mr. Loeff maakt, geheel mank gaat.

Mr. G. H. A. Grosheide Jr (Amsterdam) wil twee praktische vragen stellen. Wat is het karakter van het begrip: algemeene faillissementskosten? Het is, naar spreker meent, uiterlijk gezien, een optelsom van uitgaven. Doch men kan ook stellen, dat het een saldo is, waarbij men de faillissementsuitgaven vermindert met de na faillissement inkomende baten, bijv. bij voortzetting van het bedrijf. Levert nu deze voortzetting op zich zelf een batig saldo, dan moet dit in mindering worden gebracht op de algemeene faillissementskosten. Bij een ongelukkige voortzetting van het bedrijf wordt toch ook het nadeelge saldo volgens art. 182 F. overgeslagen. Spreker acht dan ook het standpunt om het batige saldo uit een voortzetting van het bedrijf bij de activa van den boedel te rekenen, inconsequent, wanneer men let op de heersche opvatting, dat het nadeelge saldo in elk geval als faillissementskosten worden beschouwd.

Wat de vraag: de verhouding van de algemeene tot bijzondere faillissementskosten, betreft, de prae-adviseurs willen als bijzondere kosten beschouwen, alles wat voor de liquidatie van een bepaald onderdeel is uitgegeven. Dit kan soms onbillijk werken, bijv. wanneer de voldoening van een preferente vordering in gevaar wordt gebracht doordat de kosten van een verloren procedure over het «onderpand», die voor den preferenten crediteur van geen belang is, het uiteindelijk saldo sterk verminderen.

Spreker wil dan ook het belang van de betrokken preferente crediteuren mee laten wegen bij de vraag, of er inderdaad van bijzondere faillissementskosten sprake kan zijn.

Mr. A. Blom (Rotterdam) acht het onderwerp er vooral een van de praktijk.

De baten, die tenslotte worden uitgekeerd, moeten zijn «gereedgemaakt», d.w.z. de kosten moeten er van af worden getrokken. De kosten moeten daarom, naar sprekers inzicht, als boedelschulden worden beschouwd. Sommige boedelschulden, die de wetgever tot boedelkosten maakt, (zooals bijv. de huur van panden, die men voor de be-

drijfsvoortzetting niet nodig heeft) zijn in wezen eigenlijk preferente schulden.

Hoe het in de praktijk loopt met een faillieten boedel, hangt af van de beslissingen van den curator. De wet regelt de zaak in hoofdzaken: de detailkwesties moeten van het oordeel van den curator afhankelijk zijn. Zijn positie van onzijdig persoon brengt mee, dat dit standpunt niet veel gevaren oplevert voor een goede afwikkeling van den boedel.

Het is daarom niet nodig, dat de wet iets anders doet dan de groote lijnen aangeven. Het verschil tusschen algemeene en bijzondere kosten is louter een kwestie van casuïstiek, waarin de wet niet beslist en niet moet beslissen.

Mr. H. Th. Gerlings (Utrecht) acht het onjuist, dat de curator in privé niet zou kunnen worden aangesproken voor onvoldaan gebleven boedelschulden. Men moet er van uitgaan, dat de curator zal betalen waarvoor hij opdracht geeft. Twijfelt hij van stonde aan reeds of dit mogelijk is, dan moet hij degenen, wien hij opdracht geeft, zulks vooraf mededeelen. Veroordeeling van den curator in privé in de schade, wegens onjuiste handelingen door hem in zijn kwaliteit verricht en goedgekeurd door den rechter-commissaris, acht spreker echter onjuist.

De beslissing van den curator over de vraag, of iets tot de algemeene of tot de bijzondere kosten behoort, moet — en hier staat spreker tegenover mr. Loeff — onder controle blijven van een rechterlijk college.

Mr. N. H. van Voorst van Beest (Zeist) vraagt zich af, waarom men, de zaak van de praktische zijde gezien, nog behoefte heeft aan de rechtspersoons-constructie en waarom men niet genoeg heeft aan den «curator». Zoodra men als dusdanig optreedt («mijnheer X q.q.») is men al een soort «rechtspersoon».

Tegenwoordig wordt het meer en meer regel, dat faillissementen eindigen zonder dat zelfs de boedelschulden kunnen worden voldaan. Dit is, wegens de zich snel wijzigende omstandigheden, zelfs voor den voorzichtigsten curator een thans gemakkelijk opkomende verrassing. Spreker zou als algemeenen regel willen hebben, dat voortzetting van het bedrijf niet wordt toegestaan, wanneer er geen zekerheid is, dat de boedelschulden zullen worden voldaan. Mocht dit laatste geval zich onverhoopt toch voordoen, dan moet zeker de curator niet in privé kunnen worden aangesproken. Zij die bij het faillissement belang hebben, zouden garant moeten zijn voor de volvoering der boedelschulden. Hoe dit uit te werken, laat spreker gaarne aan de prae-adviseurs over.

Mr. H. Mulderije (Amsterdam) acht het onjuist, dat de uitbreiding van het begrip faillissementskosten de bijzondere preferenties steeds meer ingevaar brengt. De praktijk heeft behoefte aan een concreet richtsnoer, dat de bijzondere preferente crediteuren beschermt. In de nieuwe regeling van surséance (art. 249) is voor deze verbetering een bijdrage te vinden.

Het eenvoudige systeem van mr. Smits (pondspondsgewijze verdeling onder boedelcrediteuren bij ontoereikendheid van den boedel) schiet in dit opzicht, naar spreker meent, beslist tekort.

Degenen, die opdracht krijgen van den curator, moeten op betaling kunnen rekenen. Zij mogen niet in één gelid worden gesteld met hen die boedelcrediteuren zijn door wetsduiding (verhuurders, enz.).

Prof. mr. E. J. J. van der Heyden (Nijmegen) meent, dat boedelreddingskosten, waarvan niet te zeggen is dat zij algemeene faillissementskosten zijn, onder de verdelingsregeling van 182 F. mogen worden gebracht.

De regeling van 182 F. sluit het beginsel van 1195, 1°. B.W. niet uit, zooals de heer Smits meent, doch is daarvan de bijzondere uitwerking. Voor de voldoening der boedelreddingskosten, die niet onder de algemeene faillissementskosten zijn te brengen, moet 1195 B.W. toepassing vinden ook voor oneigenlijke boedelschulden (gelijk loonen, hu-

ren). Art. 182 F. geeft niet het recht alle boedelschulden om te slaan over elk deel van den boedel.

Spreeker meent voorts, dat, wanneer de wetgever een vermogen voor en bepaald doel aanwijst, men in de buurt van het rechtspersoonlijkheidsbegrip is. Men kan de rechtspersoonlijkheid in meerdere of mindere mate bezitten. Er is nu eenmaal niet een scherp beschreven grens tusschen natuurlijke en rechtspersoon. Men kan bij de voorstelling van den toestand van den faillieten boedel daarom al dan niet van de rechtspersoonlijkheidsgedachte gebruik maken, zonder dat men scherp tegenover elkaar komt te staan.

In elk geval is met elkaar te vereenigen, dat men den failliet nog debiteur acht voor de faillissementskosten en toch den boedel als rechtspersoon daarvoor aansprakelijk houdt. Zie bijv. naar iets soortgelijks bij de aansprakelijkheidsregeling van coöperatieve vereeniging.

Men kan — is sprekers conclusie — best de rechtspersoonlijkheidsgedachte tot grondslag van zijn beschouwingen over het onderwerp van heden maken.

Mr. A. J. Marx (Rotterdam) heeft zich met de geïnde omslagregeling (art. 182 F.) nooit kunnen vereenigen. De preferente crediteur, wiens «onderpand» ruim voldoende blijkt voor de voldoening van zijn vordering, komt er zonder bijdrage in de kosten af. Hoewel zijn voorrang natuurlijk van beteekenis is, is de curator toch ook in zijn belang werkzaam geweest.

Omslag van de kosten dient daarom te geschieden, naar gelang de crediteuren bevrediging uit den boedel hebben ontvangen.

Na de pauze heet de voorzitter den eenigen afgevaardigde van den bond van Vlaamsche rechtsgeleerden welkom.

De beraadslagingen worden voortgezet.

Mr. D. J. Veegens ('s-Gravenhage) zegt, naar aanleiding van de opmerkingen van prof. van der Heyden over boedelschulden welke niet zijn algemeene faillissementskosten (de z.g. oneigenlijke boedelschulden, zooals loonen, huren) dat hij met dezen spreker eens is, dat op deze schulden 182 F. formeel niet van toepassing is. Doch, denkt men deze zaak door, dan komt men voor de voldoening van deze boedelschulden, toch tot een regeling, die gelijk is aan die van art. 182 F.

Wat het zesde vraagpunt betreft, spreker wil een parallel trekken. Loon wordt, als oneigenlijke boedelschuld, terstond zonder verificatie betaald, voor zoover de vordering is ontstaan na de faillietverklaring. Voor het vóór dit moment vervallen loon moet de vordering van den arbeider echter worden geverifieerd. Daar de wet terecht aan deze vorderingen in het algemeen een voorrecht van hoogen rang heeft toegekend en hen in geval van faillissement tot boedelschuld verklaart, moet vervroegde uitbetaling mogelijk zijn.

Niet anders staat de zaak met den fiscus, die een groot gemeenschapsbelang vertegenwoordigt. Het is sprekers ervaring als waarnemend rijks-advocaat, dat de fiscus om allerlei, weinig plausible, redenen op het hem toekomende moet wachten. Spreker breekt daarom een lans voor de vervroegde betaling van belastingsschulden.

DE PRAE-ADVISEURS AAN HET WOORD

Mr. Smits antwoordt.

De eerste prae-adviseur, mr P. H. Smits beantwoordt eerst eenige losse opmerkingen.

Die van mr. Grosheide betreffende het karakter der faillissementskosten (uitgaven of saldo) acht spreker niet juist voor het stellige recht. Een batig saldo van de voortzetting van het bedrijf is een deel van den boedel, waarover de faillissementskosten mede moeten worden geslagen. Dit saldo moet dus niet in de eerste plaats ten volle dienen voor voldoening van de faillissementskosten.

De door denzelfden spreker geuite gedachte om met het belang rekening te houden bij den omslag van de faillissementskosten, zulks met het oog op de preferente vorderingen, is wel billijk, maar past niet in ons systeem, dat

met het belang geen rekening houdt als verdeelingsmaatstaf.

De vraag van mr. van Voorst van Beest, over de aansprakelijkheid van schuldeischers voor de boedelschulden, vindt reeds bevestigende beantwoording in het Fransche recht. Daar moeten de schuldeischers, die in de voortzetting van het bedrijf toestemmen, opkomen voor de voldoening van de boedelschulden. Misschien zou zulk een regeling hier ook ingevoerd kunnen worden.

Spreeker gaat bij zijn verdere antwoord de vraagpunten langs.

1. Behoort de failliete boedel te worden beschouwd als rechtspersoon? Mr. Loeff beantwoordde deze vraag bevestigend, maar vindt in de literatuur niemand naast zich.

De rechtspersoonlijkheidsleer ziet de boedelschulden als schulden van de rechtspersoon die zich na de faillietverklaring inschuift. De boedelschuldeischers staan dan scherp tegenover de faillissementsschuldeischers. Dan komt men echter met prof. van der Heyden bij de «voorrecht»-gedachte als basis voor de boedelschulden terecht. Spreker heeft echter pogen aan te toonen, dat men met de «voorrecht»-gedachte er niet komt, omdat deze juist bij verdeling van den boedel onder gezamenlijke schuldeischers een rol speelt. Het voorrecht wordt in het algemeen uitgeoefend op een wijze, die technisch in onze wetgeving geheel anders is geregeld dan de voldoening van de boedelschulden.

De rechtspersoonlijkheidsgedachte sluit voorts niet geheel en al, omdat er geen apart vermogen is naast dat van den schuldenaar. Let men vooral op de verhaalszijde van de verbintenis dan heeft men voor de verklaring der integrale voldoening van de boedelschulden vooraf, de constructie van de rechtspersoon niet noodig.

2. Behoort te worden behouden het beginsel van art. 182 der Faill. wet, dat de algemeene faillissementskosten voor ieder deel van den boedel worden omgeslagen?

Spr. antwoordt Mr. Marx, dat onze geldende regeling bij de totstandkoming van de wet als een logische doorvoering van de voorrechtgedachte is beschouwd. Er zijn ten aanzien van den omslag van de kosten over de deelen van den boedel verschillende systemen mogelijk. Onze regeling is een soort «midden» tusschen de systemen, die de voordeelen daarvan zooveel mogelijk vereenigt.

3. Behooren in dien omslag ook te worden begrepen die boedelschulden, welke niet uitsluitend boedelredding betreffen?

De heer Polak heeft in zijn werk een scheidslijn getrokken tusschen boedelschulden die boedelreddingskosten zijn, en de boedelschulden, die dit niet zijn. Spreker meent echter te hebben aangetoond, dat alle boedelschulden als algemeene faillissementskosten zijn te beschouwen.

4. Behoort, ingeval het bedrag der baten niet toereikend is om de algemeene faillissementskosten te voldoen, dit bedrag ponds-pondsgewijze over alle onkosten te worden verdeeld?

Mr. Mulderij meent van niet. Spr. zegt, dat men moet kiezen tusschen een systeem van ponds-pondsgewijze verdeling en dat waarbij de gewone voorrechten weer zullen gelden tusschen de boedelschuldeischers. In de eerste plaats zal het laatste systeem groote moeilijkheden en gewrongenheden bij de wetstoepassing brengen. Doch bovendien, er is geen sprake van verdeling ten behoeve van de boedelschuldeischers. En dit zou noodig zijn voor een toepassing van art. 1195 B. W.

De vraagpunten 5 en 6 zal spr. onbesproken laten. — (Applaus.)

MR. LOEFF ANTWOORDT

Deze prae-adviseur beschouwt den faillieten boedel als rechtspersoon met de faillissementswet als statuten. Hij gaat dus uit van het jus constitutum, waarin, naar hij meent, geen bepaling tegen zijn opvatting is te vinden.

De opvatting van Prof. Van der Heyden brengt spr. niet verder. Hij meent, dat men de personen moet kunnen in-

deelen in de categorie der rechtspersonen of in die der natuurlijke personen. Hij wil daarom niet weten van zware tusschenvormen. Voorts gaat hij uit van rechtspersoonlijkheidsgedachte van Prof. Scholten, die de rechtspersoon als constructie ziet, als werkhypothese.

Men heeft tegen spr.'s opvatting aangevoerd, dat de failliete boedel-rechtspersoon geen eigen vermogen heeft. Spr. antwoordt, dat men den gefailleerde als eigenaar van de goederen kan blijven beschouwen totdat deze goederen zijn verkocht en overgedragen. De geldsommen, die zij opbrengen zijn echter niet meer des gefailleerde's eigendom. Zij komen aan den boedel-rechtspersoon.

Dat de failliete boedel zelf niet failliet kan worden verklaard, weerspreekt ook niet spr.'s opvatting. Iets soortgelijks heeft men bij de overheidsorganen, die immers ook niet failliet kunnen worden verklaard.

De eerste opmerking van Mr. Grosheide, dat de bate, bij voortzetting van het bedrijf te verkrijgen, in de eerste plaats ten volle tot voldoening van de algemeene faillissementskosten moet strekken, zou een steun kunnen betekenen aan spr.'s opvatting van den faillieten boedel als rechtspersoon. Verdraagt deze opvatting van Mr. Grosheide zich met de wet? Spr. meent van wel.

De tweede vraag van Mr. Grosheide beantwoordt spr. aldus, dat de curator niet lichtvaardig moet procederen. De crediteur, die zich door zulk een procedure bedreigd gevoelt, kan zich op den rechter-commissaris of de rechtbank beroepen.

Als de boedel insolvent is voor de voldoening van de boedelschulden, dan is het wellicht het beste het faillissement op te heffen, en den curator de baten toe te kennen als kosten onder den last om deze baten, met toezicht van den rechter-commissaris, uit te keeren aan boedel-crediteuren, met wie meestal wel een regeling te treffen is.

Wat de ter sprake gebrachte, oneigenlijke boedelschulden (loonen, huren) betreft de wet luidt nu eenmaal zoo, dat deze vorderingen vooraf uit den boedel moeten worden voldaan.

Mr. Marx' aanval op artikel 182 F onderschrijft spr. niet terstond. Men kan de billijkheid wel willen binnenhalen op de wijze die Mr. Marx voorstelt, doch dan komt men tot onbillijkheden in andere gevallen. De preferenties zelf, zooals zij zijn geregeld, zijn eigenlijk iets willekeurigs, zoodat daarmee samenhangende regelingen ook een element van willekeurigheid krijgen. En daarom heeft men de preferenties zoo eenvoudig mogelijk te houden. De regel van art. 182 F nu is zeer eenvoudig.

Aan Mr. Veegens antwoordt spr., dat diens parallel van de belastingvordering met de loonvordering niet opgaat. Spr. heeft in het door den debater bedoelde geval den arbeider een voorschot gegeven. Nooit heeft hij dit echter den staat der Nederlanden gedaan. (Vrolijkheid.)

Resumeerende zegt spr., dat de faillissementswet eigenlijk slecht weinig bezwaren oplevert, al zijn er misschien hier of daar enkele verbeteringen mogelijk. Curator en rechter-commissaris kunnen in overleg zeer veel regelen, wanneer knopen moeten worden doorgemaakt. (Applaus.)

Nadat Prof. C. W. Star Busman den prae-adviseurs nog eenige vragen ter verduidelijking van de vraagpunten heeft gesteld, welke deze hebben beantwoord, sluit de voorzitter de beraadslagingen.

VRAAGPUNTEN

Hij brengt de vraagpunten in stemming, na mededeeling, dat zij uitsluitend jus constituendum betreffen, en na amendeering van punt 3 met de gespateerde woorden.

1. Behoort de failliete boedel te worden beschouwd als rechtspersoon? Met groote meerderheid **ontkennend** beantwoord.

2. Behoort te worden behouden het beginsel van art. 182 der Faillissementswet, dat de algemeene faillissementskos-

ten over ieder deel van den boedel worden omgeslagen? Met op één na algemeene stemmen **bevestigend** beantwoord.

3. Behooren in dien omslag ook te worden begrepen die boedelschulden, welke **wel een algemeen karakter dragen, doch welke** niet uitsluitend boedelredding betreffen? Met groote meerderheid **bevestigend** beantwoord.

4. Behoort, in geval het bedrag der baten niet toereikend is om de algemeene faillissementskosten te voldoen, dit bedrag ponds-pondsgewijze over alle die kosten te worden verdeeld? Met 15 stemmen voor, **ontkennend** beantwoord.

5. Behoort, na beëindiging van het faillissement, de schuldenaar aansprakelijk te zijn voor een tekort op de faillissementskosten? Met groote meerderheid **bevestigend** beantwoord.

6. Behoort de bepaling van art. 7 der wet op de invordering van 's Rijks Directe Belastingen van toepassing te zijn ten aanzien van curators in boedels van gefailleerde belastingsschuldigen? Met op vier na algemeene stemmen, **ontkennend** beantwoord.

BALIELEVEN

TUCHTRAAD DER BALIE VAN KORTRIJK 1935-1936

Op Vrijdag, 28 Juni, hadden de verkiezingen plaats van den Stafhouder en der leden van den Tuchtraad voor het rechterlijk jaar 1935-1936.

Tot Stafhouder werd verkozen: Mter E. Van den Berghe.

Werden verkozen tot leden van den Tuchtraad: Mters Maurice De Jaegere, Robert Gillon, Xavier Verbrugghe, Robert Vermaut, Maurice Putman en Paul-F. Beeckman.

TUCHTRAAD DER BALIE VAN ANTWERPEN

Op Zaterdag, 29 Juni l.l., had te Antwerpen de kiezing plaats voor Stokhouder en Tuchtraad.

Voor den Tuchtraad werden de uitredende leden herkozen en de niet herkiesbare werden vervangen door:

Mr. Gryspeerdt

Mr. Moorkens

Mr. De Meyer

Mr. Louis Driecxsens.

Als Stokhouder werd Mr. René Van Santen verkozen.

Bij de proclamatie van deze kiezing sprak de Heer Stokhouder tot zijn confraters een hartelijke rede uit, gedeeltelijk in de Vlaamsche taal, waarin hij ten stelligste beloofde er de hand aan te houden dat de bepalingen der nieuwe wet op het gebruik der talen in gerechtszaken stipt zouden worden nageleefd.

Vlaamsche Juristen

Abonneert U op het

RECHTSKUNDIG
WEEKBLAD !!!

Dr. De Vliet, Antwerpen, Alfred Somville, bestuurder.